

Nielegalna produkcja alkoholu - problematyka prawno-kryminalistyczna

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest nielegalna produkcja alkoholu w ujęciu prawno-kryminalistycznym. Zjawisko nielegalnej produkcji alkoholu jest poważnym zagadnieniem społecznym, powodującym olbrzymie szkody materialne i moralne takie jak: naruszenie interesów państwa, sprzyjanie rozwojowi alkoholizmu oraz stwarzanie zagrożenia zdrowotności. Przeprowadzone badania teoretyczne i empiryczne pozwoliły na sformułowanie wniosków *de lege ferenda*. Zaproponowano całkowitą depenalizację czynu wytwarzania napojów spirytusowych domowym sposobem, które powstały bezpośrednio w wyniku destylacji po fermentacji alkoholowej. Jednocześnie wskazano, iż zakres kryminalizacji w odniesieniu do odkażania spirytusu przeznaczonego do celów przemysłowych, podrabiania legalnego alkoholu oraz przemytu nielegalnie wyprodukowanego alkoholu powinien pozostać bez zmian.

Zwrócono również uwagę na potrzebę zaostrzenia przepisów karnych odnoszących się do wyrobu napojów spirytusowych niezgodnie ze sposobem produkcji, warunkami technologicznymi lub parametrami jakościowymi. Podkreślono, iż w celu podniesienia efektywności pracy wykrywczej i procesowej, należy objąć szkoleniem funkcjonariuszy prowadzących postępowania operacyjne i przygotowawcze w sprawie nielegalnej produkcji alkoholu. Niezbędne jest także zwiększenie współpracy organów ścigania w zakresie wymiany posiadanych informacji kryminalnych. Wskazano także, na konieczność doprecyzowania kwestii postępowania z dowodami rzeczowymi w sprawie nielegalnej produkcji alkoholu, w tym ich zniszczenia oraz unieszkodliwiania.

Konstrukcja pracy jest logicznie zharmonizowana z tematem i składa się z dziewięciu rozdziałów.

Rozdział I zawiera omówienie metod badawczych zawartych w rozprawie doktorskiej. W rozdziale tym przedstawiono cel i przedmiot badań, problemy i hipotezy badawcze oraz metody, techniki i narzędzia badawcze użyte w pracy doktorskiej.

W rozdziale II przedstawiono produkcję alkoholu w ujęciu historycznym. Uwzględniono następujące cenzury czasowe: prehistoria i starożytność, średniowiecze, nowożytność i współczesność. Ponadto scharakteryzowano współczesne rozmiary i tendencje nielegalnej produkcji alkoholu w Polsce.

W rozdziale III omówiono prawne regulacje odnoszące się do legalnej produkcji alkoholu w Polsce. W rozdziale tym wyjaśniono pojęcie napoju alkoholowego oraz ukazano prawne regulacje dotyczące wyrobu napojów spirytusowych, produkcji alkoholu etylowego, wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich, jak również przepisy prawne normujące produkcję piwa oraz produkcję napojów fermentowanych i wyrobów pośrednich. Przedstawiono także przepisy prawne, zakres kryminalizacji oraz konsekwencje prawne nielegalnej produkcji alkoholu.

W rozdziale IV omówione zostały teoretyczne aspekty techniki i taktyki kryminalistycznej nielegalnej produkcji alkoholu. Rozdział ten pozwolił na poznanie metod działania sprawców: bimbrownictwa, odkażania spirytusu przeznaczonego do celów przemysłowych, podrabiania legalnego alkoholu oraz przemytu nielegalnie wyprodukowanego alkoholu.

Natomiast, w rozdziale V omówiono metodykę postępowania przygotowawczego w sprawie nielegalnej produkcji alkoholu. Skoncentrowano się na czynnościach wstępnych zmierzających do ustalenia i ujęcia sprawcy przestępstwa oraz wybranych czynnościach dowodowych. Oprócz tego, scharakteryzowano sposób przechowywania oraz zniszczenia dowodów w postępowaniu przygotowawczym.

W VI rozdziale przedstawiono typowe techniki kryminalistyczne stosowane w sprawach karnych dotyczących nielegalnej produkcji alkoholu. W rozdziale tym dokonano charakterystyki przeprowadzanych badań: fizykochemicznych, śladów daktyloskopijnych, śladów traseologicznych oraz dokumentów.

Z kolei w rozdziale VII przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań akt sądowych dotyczących czynów popełnianych w związku nielegalną produkcją alkoholu oraz przemytem tych towarów. Badaniem objęto 317 spraw sądowych prowadzonych w okresie 2006-2016 r. na obszarze właściwości sądów rejonowych w Białymstoku, Bielsku Podlaskim i Sokółce.

Rozdział VIII zawiera wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród funkcjonariuszy Policji zajmujących się zwalczaniem nielegalnej produkcji alkoholu. Ankietę przeprowadzono wśród 241 spośród 741 funkcjonariuszy garnizonu podlaskiego. Badanie ankietowe miało na celu poznanie etiologii i fenomenologii zjawiska nielegalnej produkcji alkoholu oraz określenie sposobów zwalczania nielegalnej produkcji alkoholu.

Ostatni, IX rozdział, obejmuje problematykę walki z nielegalną produkcją alkoholu. Omówiono w nim uprawnienia organów ścigania w zakresie przeciwdziałania zjawisku nielegalnej produkcji alkoholu, formy współpracy organów ścigania i instytucji państwowych w zakresie zwalczania tego zjawiska oraz inicjatywy podejmowane przez organy państwowe i organizacje społeczne zmierzające do przeciwdziałania temu zjawisku.

Pracę kończy podsumowanie.

Edyta Mucha

